

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

18 червня 2020 р.

Київ

№ 378-р

Про розгляд справи № 500-26.15/2-20-ДД
про державну допомогу

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши справу № 500-26.15/2-20-ДД про державну допомогу та подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги про попередні результати розгляду справи від 06.04.2020 № 500-26.15/2-20-ДД/245-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) На Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 23738 (вх. № 568-ПДД від 17.09.2019) Черкаською міською радою (далі – Черкаська МР) відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 01.10.2019 № 500-118/02-12555 залишено Повідомлення без руху та запитано додаткову інформацію. Черкаською МР надано додаткову інформацію до Повідомлення, яка надійшла на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 24487 (вх. № 659-ПДД від 07.11.2019).
- (3) За результатами розгляду Повідомлення в частині встановлення знижених ставок єдиного податку для платників II групи в окремих видах господарської діяльності розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 02.01.2020 № 02/2-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/2-20-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Комітету від 03.01.2020 № 500-26.15/02-132 направлено копію розпорядження від 02.01.2020 № 02/2-р про початок розгляду справи № 500-26.15/2-20-ДД про державну допомогу надавачу. На офіційному вебпорталі Комітету опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу зі зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.
- (4) Комітетом листом від 21.02.2020 № 500-26.15/02-2743 (далі – Запит) було запитано додаткову інформацію для розгляду справи про державну допомогу.

(5)Черкаською МР листом від 13.04.2020 № 5-01/4683 надіслано запитувану інформацію для розгляду справи про державну допомогу (далі – Лист про додаткову інформацію).

(6)Листом від 19.05.2020 № 500-26.15/02-7217 Черкаській МР надіслано подання від 06.04.2020 № 500-26.15/2-20-ДД/245-спр про попередні результати розгляду справи (далі – Подання).

(7)Листом від 29.05.2020 № 5-01/6860 Черкаська МР надала свої зауваження та заперечення щодо Подання.

1.1. Надавач підтримки

(8)Черкаська МР (вул. Байди Вишневецького, 36, м. Черкаси, Черкаська обл., 18000, ідентифікаційний код юридичної особи 38764629).

1.2. Отримувачі підтримки

(9)Юридичні особи.

1.3. Мета (ціль) підтримки

(10)Метою (ціллю) підтримки є сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, рівень життя в яких є низьким або рівень безробіття є високим.

1.4. Очікуваний результат

(11)Розвиток малого та середнього бізнесу та зменшення податкового навантаження.

1.5. Форма підтримки

(12)Встановлення знижених ставок єдиного податку для платників ІІ групи в окремих видах господарської діяльності.

1.6. Підстава для надання підтримки

(13)Податковий кодекс України (далі – Кодекс).

(14)Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».

(15)Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 483 «Про затвердження форм типових рішень про встановлення ставок та пільг із плати земельного податку та податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки».

(16)Рішення Черкаської МР «Про затвердження Положень та ставок місцевих податків і зборів на території міста Черкаси» від 27.06.2019 № 2-4690 (далі – Рішення Черкаської МР).

1.7. Тривалість підтримки

(17)З 01.01.2020 на невизначений строк.

2. ПОЄДНАННЯ ФОРМ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

- (18)Рішенням від 24.12.2019 № 844-р визнано, що державна підтримка, яку буде надавати Черкаська міська рада відповідно до Рішення Черкаської міської ради від 27.06.2019 № 2-4690 «Про затвердження положень та ставок місцевих податків і зборів на території міста Черкаси» у частині встановлення ставки єдиного податку для платників II групи в максимальному розмірі, передбаченому Кодексом, ставок орендної плати за землю, ставок туристичного збору, ставки транспортного податку та ставки збору за місця для паркування транспортних засобів у межах Податкового кодексу України, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (19)Разом із тим розпорядженням першого заступника Голови Комітету – державного уповноваженого від 02.01.2020 № 02/2-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/2-20-ДД про державну допомогу, яку буде надавати Черкаська міська рада у формі встановлення знижених ставок єдиного податку для платників II групи в окремих видах господарської діяльності.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПРОГРАМИ

- (20)Відповідно до інформації, наданої у Повідомленні, Рішенням Черкаської МР встановлено знижені ставки єдиного податку для платників II групи в окремих видах господарської діяльності.
- (21)Знижені ставки єдиного податку для платників II групи в окремих видах господарської діяльності встановлено для таких видів діяльності (згідно з ДК 009:2010):
- КВЕД 88.10 «Надання соціальної допомоги без забезпечення проживання для осіб похилого віку та інвалідів» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 88.99 «Надання іншої соціальної допомоги без забезпечення проживання, н.в.і.у» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 47.81 «Роздрібна торгівля з лотків і на ринках харчовими продуктами, напоями та тютюновими виробами» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 47.82 «Роздрібна торгівля з лотків і на ринках текстильними виробами, одягом і взуттям» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 47.61 «Роздрібна торгівля книгами в спеціалізованих магазинах» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 47.62 «Роздрібна торгівля газетами та канцелярськими товарами в спеціалізованих магазинах» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 18.11 «Друкування газет» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 95.29 «Ремонт інших побутових виробів і предметів особистого вжитку» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 10.39 «Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати.
- (22)У рамках розгляду справи надавачем було повідомлено, що ставки єдиного податку для платників II групи були затверджені Черкаською МР у розмірах, що діяли у 2019 році. При затвердженні ставок єдиного податку для платників II групи було підготовлено проєкт рішення з пропозицією встановити ставки єдиного податку для платників II групи у максимальному розмірі, який визначено ПК України - 20 відсотків мінімальної заробітної плати, але в ході погодження процедури регуляторного узгодження проєкту рішення представники малого бізнесу, зокрема Черкаська міська профспілка «Солідарність» та підприємці, які працюють на ринках міста, надали пропозиції щодо

встановлення ставок єдиного податку для платників II групи податку в розмірі - 10 відсотків мінімальної заробітної плати у зв'язку з тим, що суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють діяльність на ринках міста, є найбільш неприбутковим видом діяльності та щорічне підвищення мінімальної зарплати призводить до збільшення розміру податків та закриття суб'єктів господарювання.

Пропозиція представників малого бізнесу була внесена на розгляд депутатів Черкаської МР та підтримана із встановленням ставки єдиного податку для платників II групи у розмірі 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати, за винятком таких видів діяльності:

- КВЕД 88.10 «Надання соціальної допомоги без забезпечення проживання для осіб похилого віку та інвалідів» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
- КВЕД 88.99 «Надання іншої соціальної допомоги без забезпечення проживання, н.в.і.у» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
- КВЕД 47.81 «Роздрібна торгівля з лотків і на ринках харчовими продуктами, напоями та тютюновими виробами» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
- КВЕД 47.82 «Роздрібна торгівля з лотків і на ринках текстильними виробами, одягом і взуттям» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
- КВЕД 47.61 «Роздрібна торгівля книгами в спеціалізованих магазинах» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
- КВЕД 47.62 «Роздрібна торгівля газетами та канцелярськими товарами в спеціалізованих магазинах» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
- КВЕД 18.11 «Друкування газет» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
- КВЕД 95.29 «Ремонт інших побутових виробів і предметів особистого вжитку» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
- КВЕД 10.39 «Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати.

(23) За інформацією від надавача, під час підготовки проекту рішення, яке набуло чинності 01.01.2020, також проводилися консультації з місцевим бізнесом, які надали пропозицію збереження ставок єдиного податку для платників II групи в розмірі, який діяв у 2019 році. Депутати Черкаської МР розглянули та підтримали пропозиції представників місцевого бізнесу щодо встановлення ставки єдиного податку для платників II групи у розмірі 20 % мінімальної заробітної плати, за винятком деяких видів діяльності, яким встановлено ставки єдиного податку для платників II групи в розмірі 10 % мінімальної заробітної плати.

(24) Надавачем було зазначено, що в разі встановлення ставки єдиного податку для платників II групи в розмірі 20 % мінімальної заробітної плати додатково до бюджету у 2020 році надійшло б 974 800 грн (розрахунки проведено з урахуванням розміру мінімальної заробітної плати на 01.01.2020).

(25) Також надавачем у рамках розгляду справи було зазначено, що перелік витрат, на які суб'єкти господарювання спрямовують кошти, заощаджені ними за рахунок зниженої ставки єдиного податку для платників II групи, суб'єкти господарювання визначають самостійно.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Законодавство у сфері оподаткування

(26) Відповідно до статті 140 Конституції України місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду

жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

- (27) Місцеве самоврядування здійснює територіальна громада в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.
- (28) Статтею 143 Конституції України встановлено, що територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць і контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону; забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів; утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.
- (29) Згідно зі статтею 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.
- (30) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Кодексу.
- (31) Статтею 63 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що доходи місцевих бюджетів формуються за рахунок власних, визначених законом, джерел та закріплених у встановленому законом порядку загальнодержавних податків, зборів та інших обов'язкових платежів.
- (32) Відповідно до статті 8 Кодексу в Україні встановлюються загальнодержавні та місцеві податки та збори. До загальнодержавних належать податки та збори, що встановлені Кодексом і є обов'язковими до сплати на усій території України, крім випадків, передбачених Кодексом.
- (33) До місцевих належать податки та збори, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених Кодексом, рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, у межах їх повноважень, і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.
- (34) Відповідно до статті 10 Кодексу до місцевих податків належать:
- податок на майно;
 - єдиний податок.
- До місцевих зборів належать:
- збір за місця для паркування транспортних засобів;
 - туристичний збір.
- Місцеві ради обов'язково установлюють єдиний податок та податок на майно (в частині транспортного податку та плати за землю, крім земельного податку за лісові землі). Місцеві ради в межах повноважень, визначених цим Кодексом, вирішують питання відповідно до вимог цього Кодексу щодо встановлення податку на майно (в частині

податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки) та встановлення збору за місця для паркування транспортних засобів, туристичного збору та земельного податку за лісові землі.

Установлення місцевих податків та зборів, не передбачених цим Кодексом, забороняється.

Зарахування місцевих податків та зборів до відповідних місцевих бюджетів здійснюється відповідно до [Бюджетного кодексу України](#).

(35) Відповідно до пункту 291.3 статті 291 Кодексу юридична особа чи фізична особа - підприємець може самостійно обрати спрощену систему оподаткування, якщо така особа відповідає вимогам, встановленим цією главою, та реєструється платником єдиного податку в порядку, визначеному цією главою.

(36) Пунктом 291.4 статті 291 Кодексу встановлено, що суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на такі групи платників єдиного податку:

- 1) перша група - фізичні особи - підприємці, які не використовують працю найманих осіб, здійснюють виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню і обсяг доходу яких протягом календарного року не перевищує 1000000 гривень;
- 2) друга група - фізичні особи - підприємці, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства, за умови, що протягом календарного року відповідають сукупності таких критеріїв:
 - не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах, одночасно не перевищує 10 осіб;
 - обсяг доходу не перевищує 5000000 гривень.

(37) Пунктом 291.7 статті 291 Кодексу встановлено, що під побутовими послугами населенню, які надаються першою та другою групами платників єдиного податку, розуміються такі види послуг:

- 1) виготовлення взуття за індивідуальним замовленням;
- 2) послуги з ремонту взуття;
- 3) виготовлення швейних виробів за індивідуальним замовленням;
- 4) виготовлення виробів із шкіри за індивідуальним замовленням;
- 5) виготовлення виробів з хутра за індивідуальним замовленням;
- 6) виготовлення спіднього одягу за індивідуальним замовленням;
- 7) виготовлення текстильних виробів та текстильної галантереї за індивідуальним замовленням;
- 8) виготовлення головних уборів за індивідуальним замовленням;
- 9) додаткові послуги до виготовлення виробів за індивідуальним замовленням;
- 10) послуги з ремонту одягу та побутових текстильних виробів;
- 11) виготовлення та в'язання трикотажних виробів за індивідуальним замовленням;
- 12) послуги з ремонту трикотажних виробів;
- 13) виготовлення килимів та килимових виробів за індивідуальним замовленням;
- 14) послуги з ремонту та реставрації килимів та килимових виробів;
- 15) виготовлення шкіряних галантерейних та дорожніх виробів за індивідуальним замовленням;
- 16) послуги з ремонту шкіряних галантерейних та дорожніх виробів;
- 17) виготовлення меблів за індивідуальним замовленням;
- 18) послуги з ремонту, реставрації та поновлення меблів;
- 19) виготовлення теслярських та столярних виробів за індивідуальним замовленням;

- 20) технічне обслуговування та ремонт автомобілів, мотоциклів, моторолерів і мопедів за індивідуальним замовленням;
- 21) послуги з ремонту радіотелевізійної та іншої аудіо- і відеоапаратури;
- 22) послуги з ремонту електропобутової техніки та інших побутових приладів;
- 23) послуги з ремонту годинників;
- 24) послуги з ремонту велосипедів;
- 25) послуги з технічного обслуговування і ремонту музичних інструментів;
- 26) виготовлення металовиробів за індивідуальним замовленням;
- 27) послуги з ремонту інших предметів особистого користування, домашнього вжитку та металовиробів;
- 28) виготовлення ювелірних виробів за індивідуальним замовленням;
- 29) послуги з ремонту ювелірних виробів;
- 30) прокат речей особистого користування та побутових товарів;
- 31) послуги з виконання фоторобіт;
- 32) послуги з оброблення плівок;
- 33) послуги з прання, оброблення білизни та інших текстильних виробів;
- 34) послуги з чищення та фарбування текстильних, трикотажних і хутрових виробів;
- 35) вичинка хутрових шкур за індивідуальним замовленням;
- 36) послуги перукарень;
- 37) ритуальні послуги;
- 38) послуги, пов'язані з сільським та лісовим господарством;
- 39) послуги домашньої прислуги;
- 40) послуги, пов'язані з очищенням та прибиранням приміщень за індивідуальним замовленням.

(38) Відповідно до пункту 293.1 статті 293 Кодексу ставки єдиного податку для платників першої групи встановлюються у відсотках (фіксовані ставки) до розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного) року (далі у цій главі - прожитковий мінімум), другої групи - у відсотках (фіксовані ставки) до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року (далі у цій главі - мінімальна заробітна плата), третьої групи - у відсотках до доходу (відсоткові ставки).

(39) Згідно з пунктом 293.2 статті 293 Кодексу фіксовані ставки єдиного податку встановлюються сільськими, селищними, міськими радами або радами об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, для фізичних осіб - підприємців, які здійснюють господарську діяльність, залежно від виду господарської діяльності, з розрахунку на календарний місяць, зокрема, для другої групи платників єдиного податку - у межах до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати.

4.2. Законодавство у сфері державної допомоги

(40) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(41) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(42) Відповідно до статті 4 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів. Статтею 4 визначено невичерпний перелік форм, у яких може реалізовуватись державна допомога.

(43) Згідно з частиною першою статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для таких цілей:

- 1) сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, рівень життя в яких є низьким або рівень безробіття є високим;
- 2) виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру;
- 3) сприяння окремим видам господарської діяльності або суб'єктам господарювання в окремих економічних зонах, за умови, що це не суперечить міжнародним договорам України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
- 4) підтримки та збереження національної культурної спадщини, якщо вплив такої державної допомоги на конкуренцію є неістотним.

(44) Частиною другою статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» встановлено, що Кабінет Міністрів України визначає, зокрема, критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на підтримку середнього та малого підприємництва.

(45) Критерії оцінки допустимості державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57 (далі – Критерії оцінки).

(46) Пунктом 3 Критеріїв оцінки встановлено, що державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, коли:

1) надається з метою забезпечення сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, створення сприятливих умов для розвитку середнього та малого підприємництва, стимулювання їх інвестиційної та інноваційної активності, сприяння діяльності щодо реалізації вироблених ними товарів (робіт, послуг), забезпечення зайнятості населення;

2) державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва спрямована на відшкодування суб'єктам господарювання, зокрема:

витрат на реалізацію інвестиційних проектів (створення нового суб'єкта господарювання; розширення виробничих потужностей; диверсифікацію асортименту товарів (робіт та послуг); зміну виробничого процесу), що включають:

- права власності на результати інтелектуальної діяльності, а також інші аналогічні права, визнані об'єктом права власності, право користування майном та майновими правами, набуті в установленому законодавством порядку (далі - нематеріальні активи);

- основні засоби і оборотні активи, які мають матеріальну форму і не є коштами, цінними паперами, деривативами і нематеріальними активами (далі - матеріальні активи).

Матеріальні та нематеріальні активи повинні залишатися у власності суб'єкта господарювання - отримувача державної допомоги і перебувати на його балансі не менш як п'ять років (для середнього та малого підприємництва - трьох років);

витрат на створення нових робочих місць;

витрат на оренду землі та будівель, строк оренди яких повинен становити не менше п'яти років з дня очікуваного завершення реалізації інвестиційного проекту або не менше трьох років для середнього та малого підприємництва;

витрат на заробітну плату у зв'язку із створенням отримувачем державної допомоги нових робочих місць;

3)забезпечується:

створення нових робочих місць в результаті здійснення інвестиції та збереження їх отримувачем державної допомоги протягом не менше п'яти (для суб'єктів великого підприємництва) та трьох (для середнього та малого підприємництва) років з дня фактичного працевлаштування;

здійснення інвестицій, що призвело до збільшення штатних одиниць відповідного отримувача державної допомоги у порівнянні із середнім показником за останні 12 місяців (у разі ліквідації робочих місць протягом такого періоду їх кількість визначається виходячи із загальної кількості нових робочих місць);

заповнення вакансій протягом трьох років з моменту створення відповідного робочого місця.

(47)Відповідно до пункту 4 Критеріїв оцінки до категорій отримувачів державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів належать суб'єкти господарювання, що провадять діяльність у будь-якій галузі.

(48)Пунктом 5 Критеріїв оцінки встановлено, що ці критерії не застосовуються до суб'єктів господарювання, яких визнано банкрутами, стосовно яких порушено справу про банкрутство, які перебувають на стадії ліквідації, мають прострочену більш як шість місяців заборгованість перед державним (місцевим) бюджетом, Пенсійним фондом України та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, що підтверджується відповідними органами державної влади, визнають свою неспроможність своєчасно виконати зобов'язання перед кредиторами через незадовільний стан фінансово-господарської діяльності.

(49)Пунктом 6 Критеріїв оцінки встановлено, що державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, крім новостворених суб'єктів малого підприємництва, надається у будь-якій формі.

(50)Пунктом 7 Критеріїв оцінки встановлено, що у разі коли суб'єкт господарювання є отримувачем державної допомоги за різними програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги, з метою визначення сукупного розміру державної допомоги на забезпечення розвитку регіонів та підтримку середнього та малого підприємництва урахується розмір всіх витрат, зазначених у пункті 3 цих критеріїв, за всіма діючими програмами державної допомоги та індивідуальної державної допомоги.

(51)Відповідно до пункту 8 Критеріїв оцінки максимальний розмір державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів, у тому числі для підтримки інвестицій та створення нових робочих місць у результаті реалізації інвестиційного проекту, становить:

для суб'єктів великого підприємництва - до 50 відсотків сукупного розміру витрат, передбачених для забезпечення розвитку регіонів;
 для суб'єктів середнього підприємництва - до 60 відсотків таких витрат;
 для суб'єктів малого підприємництва - до 70 відсотків таких витрат.

- (52) Пунктом 10 Критеріїв оцінки встановлено, що визначення максимального розміру державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів і підтримки середнього та малого підприємництва та витрат, що можуть бути відшкодовані суб'єктам господарювання, здійснюється з урахуванням податків та інших зборів.
- (53) Частиною третьою статті 55 Господарського кодексу України встановлено, що суб'єкти господарювання залежно від кількості працюючих та доходів від будь-якої діяльності за рік можуть належати до суб'єктів малого підприємництва, у тому числі до суб'єктів мікропідприємництва, середнього або великого підприємництва. При цьому суб'єктами малого підприємництва є:
- фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи - підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України;
 - юридичні особи - суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 мільйонам євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України.
- (54) Крім того, згідно зі статтею 264 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом Сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263(3) або 263(4) цієї Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.
- (55) Відповідно до Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського союзу (далі – ДФЕС, Договір) щодо фіксованих ставок податків для певних видів діяльності, встановлено наступне.
- (56) Застосування окремих положень, які не містять елементів дискреційного характеру, наприклад, щодо розрахунку податку на прибуток за фіксованою ставкою, може виправдовуватися характером та загальною концепцією системи оподаткування, якщо такі положення розроблені з урахуванням специфічних вимог бухгалтерського обліку або ролі земельних активів у певних галузях.
- (57) У таких випадках зазначені положення не мають вибіркового характеру за дотримання таких умов:
- (а) фіксовані ставки застосовуються з метою запобігання диспропорційному адміністративному навантаженню на деякі типи суб'єктів господарювання, з огляду на їх розмір або сферу діяльності (наприклад, на компанії в галузі сільського господарства або рибництва);

(б) встановлення фіксованих ставок для певних суб'єктів господарювання загалом не виражається у зменшенні податкового навантаження на таких суб'єктів порівняно з іншими суб'єктами господарювання та не надає переваг жодній категорії таких суб'єктів.

(58) У розумінні статті 107 (1) Договору перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави.

(59) На захід державної допомоги поширюється стаття 107 (1) ДФЄС, якщо він сприяє «окремим суб'єктам господарювання або виробництву окремих товарів». Отже, не всі заходи, які сприяють суб'єктам господарювання, відповідають критеріям допомоги, а тільки ті, що вибірково надають переваги окремим суб'єктам господарювання або категоріям суб'єктів господарювання чи окремим галузям економіки.

(60) Заходи загального застосування, що не надають переваг лише окремим суб'єктам господарювання або окремим товарам, не підпадають під дію статті 107 (1) ДФЄС.

(61) Матеріальна вибірковість заходу передбачає, що він поширюється лише на окремі суб'єкти господарювання (їх групи) або окремі галузі економіки певної держави-члена.

5. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ЗАХОДУ ПІДТРИМКИ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

5.1. Встановлення знижених ставок єдиного податку для платників II групи в окремих видах господарської діяльності

5.1.1. Надання підтримки суб'єктам господарювання

(62) Відповідно до пункту 291.3 статті 291 Кодексу юридична особа чи фізична особа - підприємець може самостійно обрати спрощену систему оподаткування, якщо така особа відповідає вимогам, встановленим цією главою, та реєструється платником єдиного податку в порядку, визначеному цією главою.

(63) Пунктом 291.4 статті 291 Кодексу передбачено, що суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на відповідні групи платників єдиного податку.

(64) Отже, отримувачі повідомленої підтримки є суб'єктами господарювання у розумінні Закону.

5.1.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів

(65) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» встановлено, що місцеві ресурси - рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.

- (66) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає, зокрема, у втратах доходів відповідних бюджетів.
- (67) Встановлення Черкаською МР ставок єдиного податку для платників II групи на рівні, нижчому за максимальний, що встановлений Кодексом, призводить до втрат місцевого бюджету.
- (68) Отже, повідомлена державна підтримка надається за рахунок місцевих ресурсів у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.1.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (69) Рішенням Черкаської МР встановлено різні за розміром ставки єдиного податку в межах однієї групи платників податку.
- (70) Ставки єдиного податку для платників II групи встановлено в розмірі 20 % розміру мінімальної заробітної плати, за винятком таких видів діяльності (згідно з ДК 009:2010):
- КВЕД 88.10 «Надання соціальної допомоги без забезпечення проживання для осіб похилого віку та інвалідів» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 88.99 «Надання іншої соціальної допомоги без забезпечення проживання, н.в.і.у» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 47.81 «Роздрібна торгівля з лотків і на ринках харчовими продуктами, напоями та тютюновими виробами» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 47.82 «Роздрібна торгівля з лотків і на ринках текстильними виробами, одягом і взуттям» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 47.61 «Роздрібна торгівля книгами в спеціалізованих магазинах» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 47.62 «Роздрібна торгівля газетами та канцелярськими товарами в спеціалізованих магазинах» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 18.11 «Друкування газет» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 95.29 «Ремонт інших побутових виробів і предметів особистого вжитку» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати;
 - КВЕД 10.39 «Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів» - 10 % розміру мінімальної заробітної плати.
- (71) За таких умов суб'єкти господарювання, що провадять окремі види господарської діяльності, звільняються від частини звичайних витрат на сплату єдиного податку (за рахунок зниженої ставки єдиного податку в межах однієї групи платників податку), яких зазнають інші суб'єкти господарювання, що провадять діяльність в аналогічних правових та фактичних обставинах у межах територіальної громади міста Черкаси.
- (72) Отже, встановлення зниженої ставки єдиного податку для II групи платників податку в окремих видах господарської діяльності (у межах однієї групи платників податку) надає вибіркових переваг для провадження окремих видів господарської діяльності у розумінні Закону.

5.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (73) Враховуючи викладене, суб'єкти господарювання отримують переваги в результаті надання повідомленої підтримки у формі знижених ставок єдиного податку залежно від виду господарської діяльності в межах однієї групи платників податків, що

покращуватиме їх конкурентну позицію порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність та не отримують такої підтримки.

(74) Отже, така підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

5.1.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(75) Враховуючи викладене, підтримка, яку надає Черкаська МР на підставі Рішення Черкаської МР у формі знижених ставок єдиного податку для II групи залежно від виду господарської діяльності в межах однієї групи платників податку, є **державною допомогою** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6. ОЦІНКА ДОПУСТИМОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

(76) Відповідно до частини першої статті 2 Закону державна допомога є недопустимою для конкуренції, якщо інше не встановлено цим Законом.

(77) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається, зокрема, для цілей сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, рівень життя в яких є низьким або рівень безробіття є високим. При цьому статтею 267 Угоди про асоціацію встановлено, що протягом перших п'яти років після набрання чинності цієї Угодою Україна має розглядатися як територія, ідентична з тими територіями Європейського Союзу, які описані у [статті 107\(3\)\(a\)](#) Договору про функціонування Європейського Союзу. Відповідно до [статті 107\(3\)\(a\)](#) Договору про функціонування Європейського Союзу сумісною з внутрішнім ринком може вважатись допомога, що сприяє економічному розвитку регіонів із надзвичайно низьким рівнем життя або високим рівнем безробіття та регіонів, зазначених у статті 349, з огляду на їх структурну, економічну та соціальну ситуацію.

(78) Частиною другою статті 6 Закону встановлено, що Кабінет Міністрів України визначає критерії оцінки допустимості окремих категорій державної допомоги, що надається для цілей, передбачених частиною першою цієї статті, зокрема такої категорії, як допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва.

(79) *Відповідно до підпункту 1 пункту 3 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, якщо надається з метою забезпечення сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, створення сприятливих умов для розвитку середнього та малого підприємництва, стимулювання їх інвестиційної та інноваційної активності, сприяння діяльності щодо реалізації вироблених ними товарів (робіт, послуг), забезпечення зайнятості населення.*

(80) Відповідно до отриманої від надавача інформації державна допомога надається з метою сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, рівень життя в яких є низьким або рівень безробіття є високим, що відповідає положенням підпункту 1 пункту 3 Критеріїв оцінки.

(81) *Відповідно до підпункту 2 пункту 3 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є*

допустимою у разі, коли спрямована на відшкодування суб'єктам господарювання таких витрат:

- витрат на реалізацію інвестиційних проектів (витрати на матеріальні та нематеріальні активи);
- витрат на створення нових робочих місць;
- витрат на провадження основного виду діяльності суб'єкта господарювання (лише для середнього та малого підприємництва);
- витрат (лише для середнього та малого підприємництва) на надання консультаційних послуг, проведення підготовчих досліджень, участь у торгових ярмарках тощо;
- витрат на підтримку новостворених суб'єктів малого підприємництва;
- витрат на оренду землі та будівель;
- витрат, пов'язаних з придбанням орендованого майна, крім землі та будівель;
- витрат на заробітну плату у зв'язку із створенням отримувачем державної допомоги нових робочих місць.

(82) Підпунктом 3 пункту 3 Критеріїв оцінки встановлено, що державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва є допустимою у разі, коли забезпечується:

- створення нових робочих місць в результаті здійснення інвестиції та збереження їх отримувачем державної допомоги протягом не менше п'яти (для суб'єктів великого підприємництва) та трьох (для середнього та малого підприємництва) років з дня фактичного працевлаштування;
- здійснення інвестицій, що призвело до збільшення штатних одиниць відповідного отримувача державної допомоги у порівнянні із середнім показником за останні 12 місяців (у разі ліквідації робочих місць протягом такого періоду їх кількість визначається виходячи із загальної кількості нових робочих місць);
- заповнення вакансій протягом трьох років з моменту створення відповідного робочого місця.

(83) Програмою повідомленої державної допомоги не встановлено переліку витрат, на відшкодування яких спрямована державна допомога, та додаткових вимог щодо здійснення інвестицій, як це передбачено підпунктами 2 та 3 пункту 3 Критеріїв оцінки, отже, не відповідає положенням підпункту 2 та 3 пункту 3 Критеріїв оцінки. Перелік витрат, передбачений підпунктами 2 та 3 пункту 3 Критеріїв оцінки, є вичерпним. Надавач державної допомоги на свій розсуд обирає із зазначеного переліку витрати, які будуть включені до програми державної допомоги,

(84) Пунктом 4 Критеріїв оцінки встановлено, що до категорій отримувачів державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів належать суб'єкти господарювання, що провадять діяльність у будь-якій галузі. До категорій отримувачів державної допомоги для підтримки середнього та малого підприємництва належать суб'єкти середнього та малого підприємництва, що провадять діяльність у будь-якій галузі.

(85) Отримувачами повідомленої державної допомоги є суб'єкти малого підприємництва, що відповідає положенням пункту 4 Критеріїв оцінки.

(86) Пунктом 5 Критеріїв оцінки встановлено, що критерії не застосовуються до суб'єктів господарювання, яких визнано банкрутами, стосовно яких порушено справу про банкрутство, які перебувають на стадії ліквідації, мають прострочену більш як шість місяців заборгованість перед державним (місцевим) бюджетом, Пенсійним фондом України та фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування, що підтверджується відповідними органами державної влади, визнають

свою неспроможність своєчасно виконати зобов'язання перед кредиторами через незадовільний стан фінансово-господарської діяльності.

- (87) Програмою повідомленої державної допомоги не встановлено вимог щодо обмеження категорій отримувачів державної допомоги, як це передбачено пунктом 5 Критеріїв оцінки. Отже, вимогу Критеріїв оцінки не дотримано.
- (88) Відповідно до пункту 6 Критеріїв оцінки державна допомога для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, крім новостворених суб'єктів малого підприємництва, надається в будь-якій формі.
- (89) Державна допомога надається у формі зниженої ставки єдиного податку, що відповідає положенням пункту 6 Критеріїв оцінки.
- (90) Пунктом 7 Критеріїв оцінки встановлено, що у разі коли суб'єкт господарювання є отримувачем державної допомоги за різними програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги, з метою визначення сукупного розміру державної допомоги на забезпечення розвитку регіонів та підтримку середнього та малого підприємництва урахується розмір всіх витрат, зазначених у пункті 3 Критеріїв, за всіма чинними програмами державної допомоги та індивідуальної державної допомоги.
- (91) Програмою повідомленої державної допомоги не встановлено вимог щодо сукупного розміру державної допомоги, як це передбачено пунктом 7 Критеріїв оцінки, що не відповідає положенням пункту 7 Критеріїв оцінки.
- (92) Відповідно до пункту 8 Критеріїв оцінки *максимальний розмір державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів, у тому числі для підтримки інвестицій та створення нових робочих місць у результаті реалізації інвестиційного проекту, становить:*
- для суб'єктів великого підприємництва – до 50 відсотків таких витрат;
 - для суб'єктів середнього підприємництва – до 60 відсотків таких витрат;
 - для суб'єктів малого підприємництва – до 70 відсотків таких витрат.
- Витрати за інвестиційним проектом на придбання нематеріальних активів суб'єктами великого підприємництва повинні становити не більш як 50 відсотків сукупного розміру витрат на реалізацію інвестиційного проекту за рахунок державної допомоги, а для суб'єктів середнього та малого підприємництва — до 100 відсотків.*
- Відповідно до пункту 10 Критеріїв оцінки визначення максимального розміру державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів і підтримки середнього та малого підприємництва й витрат, що можуть бути відшкодовані суб'єктам господарювання, здійснюється з урахуванням податків та інших зборів.*
- (93) Програмою повідомленої державної допомоги не встановлено вимог щодо максимального розміру державної допомоги, як це передбачено пунктом 8 Критеріїв оцінки.
- (94) Враховуючи викладене, державна допомога, яку надає Черкаська міська рада у формі встановлення зниженої ставки єдиного податку для платників II групи в окремих видах господарської діяльності, має ознаки недопустимої для конкуренції.
- (95) Водночас державна допомога, яку надає Черкаська міська рада у формі встановлення зниженої ставки єдиного податку для платників II групи в окремих видах господарської діяльності, може бути допустимою державною допомогою за умови виконання

Черкаською міською радою зобов'язань щодо внесення змін до умов її надання. Тобто, Рішення Черкаської міської ради повинно містити такі положення:

- 1) перелік витрат, на які повинна спрямовуватися державна допомога відповідно до підпункту 2 пункту 3 Критеріїв оцінки;
- 2) вимоги щодо здійснення та збереження інвестицій та створення нових робочих місць отримувачами державної допомоги, як це передбачено підпунктом 3 пункту 3 Критеріїв оцінки;
- 3) розмір державної допомоги на витрати, на які спрямовується державна допомога, повинен становити:
 - для суб'єктів великого підприємництва – до 50 відсотків таких витрат;
 - для суб'єктів середнього підприємництва – до 60 відсотків таких витрат;
 - для суб'єктів малого підприємництва – до 70 відсотків таких витрат;
- 4) вимоги щодо категорій отримувачів державної допомоги відповідно до пунктів 4 та 5 Критеріїв оцінки;
- 5) умови щодо визначення сукупного розміру державної допомоги на покриття відповідних витрат, якщо суб'єкт господарювання є отримувачем державної допомоги за різними програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги з урахуванням пункту 7 Критеріїв оцінки.

Перелік витрат, зазначений у пункті 81 цього рішення, встановлений підпунктом 2 пункту 3 Критеріїв оцінки, є вичерпним. Надавач державної допомоги на свій розсуд обирає із зазначеного переліку витрати, які будуть включені в програму державної допомоги.

7. ВІДНЕСЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ ДО ЧИННОЇ

- (96) Згідно з пунктом 15 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» програма державної допомоги - нормативно-правовий акт або сукупність актів, на підставі яких певним категоріям суб'єктів господарювання передбачається надання державної допомоги впродовж певного або невизначеного періоду у визначеному або невизначеному розмірі.
- (97) Пунктом 18 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» передбачено, що чинна державна допомога - програма державної допомоги чи індивідуальна державна допомога, яка існувала на день набрання чинності цим Законом або щодо якої Уповноважений орган прийняв рішення про допустимість такої допомоги для конкуренції та строк дії якої ще не завершився.
- (98) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що виключною компетенцією сільських, селищних, міських рад є встановлення місцевих податків і зборів відповідно до Кодексу.
- (99) Водночас Рішення Черкаської МР «Про затвердження Положень та ставок місцевих податків і зборів на території міста Черкаси» від 27.06.2019 № 2-4690 було прийнято ґрунтуючись на нормах чинного Податкового кодексу України, який прийнято Верховною Радою України 02.12.2010.
- (100) Відтак встановлення органами місцевого самоврядування ставок зі сплати єдиного податку є чинною програмою підтримки суб'єктів господарювання за рахунок місцевих ресурсів, яка існувала на день набрання чинності Законом.

- (101) Отже, враховуючи наведене, встановлення ставок єдиного податку органами місцевого самоврядування на підставі Кодексу є чинною державною допомогою.
- (102) Чинна державна допомога, що існувала на день набрання чинності цим Законом, яка відповідно до рішення Уповноваженого органу визнана недопустимою для конкуренції, має бути приведена у відповідність із цим Законом у строк, визначений Уповноваженим органом, але не більш як протягом п'яти років з дня набрання чинності цим Законом.
- (103) Отже, державна допомога у формі встановлення знижених ставок єдиного податку для платників II групи в окремих видах господарської діяльності є чинною державною допомогою, недопустимою для конкуренції відповідно до статті 2 Закону, і підлягає приведенню у відповідність із Законом.

8. ВІДНЕСЕННЯ ПОВІДОМЛЕНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ДО НЕЗНАЧНОЇ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

- (104) При цьому, згідно з пунктом 9 статті 1 Закону **незначна державна допомога** – державна допомога одному суб'єкту господарювання, сукупний розмір якої незалежно від її форми та джерел не перевищує за будь-який трирічний період суму, еквівалентну 200 тисячам євро, визначену за офіційним валютним курсом, встановленим Національним банком України, що діяв на останній день фінансового року.
- (105) Частиною третьою статті 9 Закону передбачено, що не подаються повідомлення щодо, зокрема, незначної державної допомоги, якщо вона не стосується безпосередньо підтримки експортних операцій або переважного використання продукції вітчизняного виробництва порівняно з імпортованою продукцією.
- (106) Однак у рамках проведення Уповноваженим органом моніторингу державної допомоги надавач такої допомоги подає Комітету інформацію щодо незначної державної допомоги з дотриманням вимог Порядку, форм та вимог щодо подання Комітету інформації про чинну державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Комітету від 28.12.2015 № 43-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.01.2016 за № 140/28270.
- (107) Отже, у разі визначення надавачем, що державна допомога у формі зниженої ставки єдиного податку залежно від виду господарської діяльності в межах однієї групи платників податку буде надаватися в розмірі, який не перевищує розміру незначної державної допомоги, програма державної допомоги повинна містити відповідні положення, що вказуватимуть на це.

9. ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ НАДАВАЧА ЩОДО ПОДАННЯ ПРО ПОПЕРЕДНІ РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (108) Листом від 29.05.2020 № 5-01/6860 Черкаська МР надала свої зауваження та заперечення щодо Подання по суті порушених питань.
- (109) Черкаська МР зазначає, що за результатами розгляду справи зроблені неправильні висновки щодо спотворення або загрози спотворення економічної конкуренції. У поданні зазначено, що суб'єкти господарювання отримують переваги в результаті

надання повідомленої підтримки, що покращує конкурентну позицію порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють або могли здійснювати аналогічну господарську діяльність та не отримують такої підтримки. Таке твердження не відповідає дійсності, оскільки зменшені ставки встановлені в межах одного виду діяльності та для всіх суб'єктів господарювання, які займаються вказаними видами господарської діяльності. Тобто, різні види діяльності ніяким чином між собою не конкурують, конкуренція може бути лише в межах одного виду діяльності, що має однакові умови та відсоток сплати за цю діяльність.

- (110) Однак зазначене не може бути взято до уваги, враховуючи наступне. Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону державна допомога суб'єктам господарювання – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (111) Також, відповідно до Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС на захід державної допомоги поширюється стаття 107 (1) ДФЄС, якщо він сприяє окремим суб'єктам господарювання або виробництву окремих товарів. Отже, не всі заходи, які сприяють суб'єктам господарювання, відповідають критеріям допомоги, а тільки ті, що вибірково надають переваги окремим суб'єктам господарювання або категоріям суб'єктів господарювання чи окремим галузям економіки. Водночас прецедентне право чітко визначає, що навіть випадки втручання, які на перший погляд стосуються всіх суб'єктів загалом, можуть мати певною мірою вибіркового характеру і, відповідно, в такому випадку розглядаються як заходи, спрямовані на сприяння окремим суб'єктам господарювання або виробництву окремих товарів.
- (112) Тобто, законодавство України та ЄС про державну допомогу передбачає оцінку впливу на конкуренцію не лише на одному й тому самому ринку, а й між різними видами господарської діяльності.
- (113) Крім того, надавач сам зазначає у своїх запереченнях про те, що ставки єдиного податку для платників II групи встановлені в розмір 20 %, однак у межах цієї групи платників податку для найменш прибуткових видів діяльності встановлені знижені ставки єдиного податку в розмірі 10 %. Отже, це підтверджує намір надавача підтримувати суб'єктів господарювання саме в окремих видах господарської діяльності, які визначаються ним як найменш прибуткові. Тобто, в окремих видах господарської діяльності надаються економічні переваги окремій групі суб'єктів господарювання, а саме платникам єдиного податку другої групи.
- (114) Тобто, надання фінансової підтримки суб'єктам господарювання у формі встановлення знижених ставок єдиного податку для платників II групи в окремих видах господарської діяльності звільняє таких суб'єктів господарювання від частини звичайних витрат на сплату єдиного податку, яких зазнають інші суб'єкти господарювання, що провадять діяльність в аналогічних правових та фактичних обставинах у межах територіальної громади міста Черкаси.
- (115) Отже, встановлення знижених ставок єдиного податку для II групи платників податку в окремих видах господарської діяльності (у межах однієї групи платників податку) надає вибіркового переваг для провадження окремих видів господарської діяльності та

тягне за собою спотворення або загрозу спотворення економічної конкуренції у розумінні Закону.

- (116) Разом із тим, враховуючи розмір державної допомоги, яку надає Черкаська МР у формі встановлення знижених ставок єдиного податку для II групи платників податку в окремих видах господарської діяльності, звертаємо вашу увагу на інститут незначної державної допомоги, який передбачає, що незначна державна допомога – державна допомога одному суб'єкту господарювання, сукупний розмір якої незалежно від її форми та джерел не перевищує за будь-який трирічний період суму, еквівалентну 200 тисячам євро, визначену за офіційним валютним курсом, встановленим Національним банком України, що діяв на останній день фінансового року.
- (117) Частиною третьою статті 9 Закону передбачено, що не подаються повідомлення щодо, зокрема, незначної державної допомоги, якщо вона не стосується безпосередньо підтримки експортних операцій або переважного використання продукції вітчизняного виробництва порівняно з імпортованою продукцією.
- (118) Однак у рамках проведення Уповноваженим органом моніторингу державної допомоги надавач такої допомоги подає Комітету інформацію щодо незначної державної допомоги з дотриманням вимог Порядку, форм та вимог щодо подання Комітету інформації про чинну державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Комітету від 28.12.2015 № 43-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 26.01.2016 за № 140/28270.
- (119) Отже, у разі визначення надавачем, що державна допомога у формі зниженої ставки єдиного податку залежно від виду господарської діяльності в межах однієї групи платників податку буде надаватися в розмірі, який не перевищує розміру незначної державної допомоги, програма державної допомоги повинна містити відповідні положення, що вказуватимуть на це.
- (120) Також Черкаська МР зазначає, що пропозиції, які наведені в пунктах 3-5 резолютивної частини рішення, суперечать податковому законодавству України та рекомендують Черкаській МР фактично втручатися в господарську діяльність суб'єктів господарювання та встановлювати їм певні вимоги.
- (121) Втручання державних органів у господарську діяльність підприємців не допускається, якщо вона не зачіпає передбачених законодавством України прав державних органів щодо здійснення контролю за діяльністю підприємців. Державні органи і службові особи можуть давати підприємцям вказівки тільки відповідно до своєї компетенції, встановленої законодавством. У разі видання державним чи іншим органом акта, який не відповідає його компетенції або вимогам законодавства, підприємець має право звернутися до суду із заявою про визнання такого акта недійсним. Також перелік витрат, на які суб'єкти господарювання спрямовують кошти, заощаджені ними за рахунок зниженої ставки єдиного податку в межах II групи платників податку, визначають самі суб'єкти господарювання. В органів місцевого самоврядування відсутні законодавчі підстави встановлювати вимоги до суб'єктів господарювання щодо переліку витрат, на які повинна спрямовуватися державна допомога.
- (122) Стосовно необхідності внесення змін до чинного рішення Черкаської МР, то відповідно до пункту 4.1.9 статті 4 розділу I Кодексу визначено принцип стабільності, який передбачає, що зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше, як за 6 місяців до початку нового бюджетного періоду. в якому будуть діяти

нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року.

- (123) У зв'язку з наведеним повідомляємо наступне. На виконання міжнародних зобов'язань України, які виникли, зокрема, внаслідок підписання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (124) Стаття 1 Закону визначає державну допомогу суб'єктам господарювання як підтримку у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (125) Відповідно до статті 4 Закону державна допомога полягає у передачі ресурсів держави чи місцевих ресурсів окремим суб'єктам господарювання, а також у втратах доходів відповідних бюджетів. Статтею 4 визначено невичерпний перелік форм, у яких може реалізовуватись державна допомога.
- (126) Згідно з частиною першою статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для таких цілей:
- 1) сприяння соціально-економічному розвитку регіонів, рівень життя в яких є низьким або рівень безробіття є високим;
 - 2) виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру;
 - 3) сприяння окремим видам господарської діяльності або суб'єктам господарювання в окремих економічних зонах, за умови, що це не суперечить міжнародним договорам України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;
 - 4) підтримки та збереження національної культурної спадщини, якщо вплив такої державної допомоги на конкуренцію є неістотним.
- (127) Частиною другою статті 6 Закону встановлено, що Кабінет Міністрів України визначає, зокрема, критерії оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на підтримку середнього та малого підприємництва.
- (128) Відповідно до частини третьої статті 6 Закону в актах Кабінету Міністрів України, прийнятих відповідно до частини другої цієї статті, визначаються:
- 1) мета і форми державної допомоги;
 - 2) категорії отримувачів державної допомоги;
 - 3) максимальний розмір державної допомоги, яка може надаватися;
 - 4) умови та спосіб розрахунку сукупного розміру державної допомоги;
 - 5) витрати, що можуть бути відшкодовані отримувачам державної допомоги.
- (129) Згідно з частиною четвертою статті 6 Закону рішення про визнання державної допомоги допустимою згідно з вимогами цього Закону приймає Уповноважений орган.
- (130) Отже, під час прийняття рішення Комітет керується чинним законодавством, зокрема, Законом України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», який набрав чинності в повному обсязі 02.08.2017 та який прийнято на виконання міжнародних зобов'язань України, зокрема, за Угодою про асоціацію, а також Критеріями оцінки

допустимості державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, які затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57. Вказаними Критеріями оцінки передбачено, зокрема, спрямування державної допомоги на певні категорії витрат.

- (131) Отже, норми Закону про державну допомогу і є законною підставою для надавача державної допомоги, у цій справі – Черкаської МР, визначати на що саме отримувачі витратитимуть отриману державну допомогу, у цій справі – суми, що зекономлені через звільнення від сплати єдиного податку.
- (132) У випадку недотримання отримувачами державної допомоги правил спрямування таких витрат, встановлених надавачем на підставі Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги для забезпечення розвитку регіонів та підтримки середнього та малого підприємництва, які затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 57, така державна допомога визнається недопустимою.
- (133) При цьому звертаємо увагу, що Законом не передбачено вимог щодо спрямування незначної державної допомоги на визначені категорії витрат, а також щодо мети й форми надання такої допомоги.
- (134) Стосовно необхідності внесення змін до Рішення Черкаської МР та безпосередньо термінів такого виконання, Комітет повідомляє, що відповідно до частини п'ятої статті 9 Закону повідомлення про нову державну допомогу подаються надавачами державної допомоги Уповноваженому органу у визначеному ним порядку з урахуванням строків розгляду повідомлення та справи про державну допомогу, визначених цим Законом. Отже, нормами Закону прямо передбачено, що надавачу необхідно підготувати всі документи та зібрати всю необхідну інформацію для подання повідомлення заздалегідь з урахуванням строків розгляду повідомлення та справи про державну допомогу, визначених Законом.
- (135) Разом із тим зазначаємо, що заперечення, викладені Черкаською МР у листі від 29.05.2020 № 5-01/6860, спростовуються матеріалами справи, а також розділами 3 та 4 цього рішення.
- (136) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка, яку надає Черкаська міська рада на підставі Рішення Черкаської міської ради «Про затвердження Положень та ставок місцевих податків і зборів на території міста Черкаси» від 27.06.2019 № 2-4690 у формі встановлення знижених ставок єдиного податку для платників II групи в окремих видах господарської діяльності, є **державною допомогою**.

2. Державна допомога, яку надає Черкаська міська рада на підставі Рішення Черкаської міської ради «Про затвердження Положень та ставок місцевих податків і зборів на території міста Черкаси» від 27.06.2019 № 2-4690 у формі встановлення знижених ставок єдиного податку для платників II групи в окремих видах господарської діяльності, є **чинною**.

3. Державна допомога, яку надає Черкаська міська рада на підставі Рішення Черкаської міської ради «Про затвердження Положень та ставок місцевих податків і зборів на території міста Черкаси» від 27.06.2019 № 2-4690 у формі встановлення знижених ставок єдиного податку для платників II групи в окремих видах господарської діяльності, **буде допустимою внаслідок внесення надавачем державної допомоги змін до умов її надання**. Рішення Черкаської міської ради повинно містити такі положення:

- 1) перелік витрат, на які повинна спрямовуватися державна допомога відповідно до підпункту 2 пункту 3 Критеріїв оцінки;
- 2) вимоги щодо здійснення та збереження інвестицій та створення нових робочих місць отримувачами державної допомоги, як це передбачено підпунктом 3 пункту 3 Критеріїв оцінки.
- 3) розмір державної допомоги на витрати, на які спрямовується державна допомога, повинен становити для суб'єктів малого підприємництва – до 70 відсотків таких витрат;
- 4) вимоги щодо категорій отримувачів державної допомоги відповідно до пунктів 4 та 5 Критеріїв оцінки;
- 5) умови щодо визначення сукупного розміру державної допомоги на покриття відповідних витрат, якщо суб'єкт господарювання є отримувачем державної допомоги за різними програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги з урахуванням пункту 7 Критеріїв оцінки.

Перелік витрат, зазначений у підпункті 1 пункту 81 цього рішення, встановлений підпунктом 2 пункту 3 Критеріїв оцінки, є вичерпним. Надавач державної допомоги на свій розсуд обирає із зазначеного переліку витрати, які будуть включені в програму державної допомоги.

4. Надавач державної допомоги повинен виконати зобов'язання, передбачені пунктом 3 резолютивної частини цього рішення, протягом шести місяців із дня оприлюднення рішення Антимонопольного комітету України.

5. Надавач повинен проінформувати Антимонопольний комітет України про виконання зобов'язань, викладених у пункті 3 резолютивної частини цього рішення, протягом п'яти робочих днів із дня виконання цих зобов'язань.

6. У разі визначення надавачем, що державна допомога у формі зниженої ставки єдиного податку залежно від виду господарської діяльності в межах однієї групи платників податку **буде надаватися в розмірі, який не перевищує розміру незначної державної допомоги**, програма державної допомоги повинна містити відповідні положення, що вказуватимуть на це. А отже, виконання зобов'язань, передбачених пунктом 3 резолютивної частини цього рішення, не вимагатиметься.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», якщо за результатами проведеної перевірки встановлено, що неналежне використання державної допомоги призвело до надання незаконної державної допомоги, Уповноважений орган здійснює розгляд справи про державну допомогу відповідно до статей 11, 12 і 14 цього Закону.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ